

TITO

San Pablopa K'art'a P'ãda Titomaa

Introducción

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a Titomaa p'ãji. Titopa Cristode ijãaji Pablopa jarateeda k'aurepa. Maap'eda nipapachi Pablo ome judio–eerã t'ãide. Pablopa iru atabëiji Creta islade mápema ijãapataarã k'aripapariimerã. Na k'art'a p'ãji Titopa ma mimia piara oo k'awaamerã.

Salude jarap'eda, naapiara Pablopa jara bi sãap'eda ichia Tito Cretade bëida: imik'ïraarã bimerã ijãapataarã ak'ipataarã mimia oodait'ee. Jara bi jarateepinaamerã tauchaa bipi k'inia p'aniirãmaa ijãapataarã imik'ïraarã k'ap'iade (cap. 1). Jara bi sãga ijãapataarã p'anapataadaipia bi (cap. 2); k'ïra jïp'a nipapataadaipia bi ächi poro waibiarã jua ek'ari mäik'aapa awaraarã k'ïrapite (cap. 3.1-11). T'ëepai jara bi Titopa ichi k'ïrachuunamerã Nicópolis p'uurude (cap. 3.12-15).

Salude pëida

1 ¹Mi, Pablo mimiapari Tachi Ak'õre–it'ee. Jesucristopa mi pëiji ichi ùraa jarateede, Tachi Ak'õrepa jirit'eradaarã irude ijãadamerã mäik'aapa iru wãarata jara pëida k'awaadap'eda, chok'ek'ee p'anadamerã. ²Ma awara ichideerãpa k'awaadait'ee piudak'ãri, ichita it'ari p'anadait'ee ichideerã perã. Tachi Ak'õrepa mãga jaraji na p'ek'au eujã bai naaweda. Wãarapi; seewa jarak'aa. ³Tachi Ak'õreta Tachi K'aripapari. Irua k'inia bak'ãri, ma ùraa k'awapiji eperãarãmaa. Ichiaba mi jirit'eraji mãgã jarateenamerã.

⁴Tito, na k'art'a pïmaa p'ãru. Pï k'inia iru bi mïchi warrak'a, Cristode wãara ijãapari perã mïk'a. It'aa iidipari Tachi Ak'õrepa mäik'aapa Tachi K'aripapari Jesucristopa pï pia ak'i p'anadamerã. Mãgã pï k'ãiwee bapariit'ee.

Pablopa Titomaa mimia teeda

⁵Pi Creta islade atabëiji, ne–inaa mia jōma oo–e pada oomerā. Mia naaweda jaradak'a, jirit'eraipia bi imik'iraarā p'uuru bee chaa ijāapataarā ak'ipataadamerā. ⁶Ijāapataarā ak'ipari t'āri pia baipia bi Tachi Ak'ōre k'irapite. Ichiaba k'achia wēe baipia bi eperāarā k'irapite. Wēra abapai iru baipia bi. Chi warrarā Cristode chok'ek'ee ijāadaipia bi. Ichiaba t'āri pia p'anadaipia bi, awaraarāpa jaranaadamerā āra k'achia–idaa p'ani, maa–e pirā k'iiri k'isua p'ani. ⁷Ichia Tachi Ak'ōredeerā ak'ipariit'ee. Maperā jirit'eraipia bi eperā k'ira jip'a, k'achia wēe apemaarā k'irapite. K'iiri k'isua baik'araa bi; k'irauyaa; toyaa; chōoyaa; chīara k'urayaa p'arat'a jitait'ee. ⁸Ma k'āyara awaraarā autebaipia bi, ichi temaa chedak'āri. Ichiaba ne–inaa pia o–ia ooipia bi; k'isia k'awaa baipia bi ne–inaa ooit'ee; t'āri pia awaraarā ome; pia bapari Tachi Ak'ōre k'irapite; pia k'isiapari ne–inaa ooi naaweda. ⁹Ichita Ak'ōre Ūraade ijāaipia bi tachia jarateedap'edaak'a, ma ūraa wāara perā. Ma ūraa k'āyara Tachi Ak'ōrepa ūraa awara bik'aa. Māga ijāak'āri, k'aripait'ee ijāapataarāpa oodamerā Tachi Ak'ōre Ūraa chiwidi k'awa beerāpa jarateedap'edaak'a. Ma awara ma ūraa ūridaamaa beerāmaa k'awapii ārapa k'achia oopata.

Pablopa jarada seewa jarateepataarāde

¹⁰Mia māga jara bi, māgee ūridaamaa p'aniirā chok'ara paraa perā parā t'āide. Seewa āchi k'isiadeepa pariatua jarateepata māik'aapa eperāarā k'urapata. Māgiirāpa jarateepata Cristo eere p'aniirāpa at'āri oodaipia bi Moisés eere p'aniirāpa oopatak'a; tauchaa bipidaipia bi imik'iraarā k'ap'iade. ¹¹Tito, māirāmaa jarateepināaji. Achia jarateedaik'araa bi, ma k'aurepa imik'iraarā, wēraarā, āchi warrarā paara k'urapata perā. Māgeerāpa k'ira nejasia wēe seewa jarateepata p'arat'a atadait'ee āchi–it'ee.

¹²Chonaarāweda Creta isladepema k'isia k'awaapari, āchi auk'aapa māgaji:

“iCreta pidaarā, seewa–idaa beerā, k'oo–idaa beerā, waibia nek'oyaa beerā! Parā jōmaweda t'āri k'achia–idaa p'anapata ne–animalaarā k'achiarāk'a.”

¹³Ma eperā k'isia k'awaaparipa jaradak'a, māga p'ani ma seewa jarateepataarā. Maperā āchi māik'aapa chi seewa ūri k'inia p'aniirā paara itriak'óoji jip'a ijāadamerā. ¹⁴Māgá waa ijāada–e pait'ee chonaarāwedapema judiorāpa seewa nepiridap'edaa āchi k'isiadoopa. Ichiaba waa ooda–e pait'ee Jesucristo ūraa wāara ūridaamaa p'aniirāpa jara p'anik'a.

¹⁵Cristo k'aurepa p'ek'au k'achia wēe p'anadak'āri, ne–inaa jōmaweda pia bi tachi–it'ee; chik'o k'odait'ee māik'aapa it'abarreepema net'aa.

Jōdee jāgee p'ek'au k'achia oopataarã-it'ee māk'aapa Cristo ũraade ijāadak'aa beerã-it'ee, maarepida ne–inaa pia wē–e. Āchi–it'ee jōmaweda k'achia bi. Āchi k'isia paara k'achia bi, Ak'ōrepa k'inia bik'a k'isiadak'aa perã. ¹⁶“Taipa Tachi Ak'ōrede ijāa p'anida” apata. Mamīda seewata māga jarapata. Tachia āchia oopata unudak'āri, k'awapata āchia t'āriipa ijāadak'aa. T'āri k'achia–idaa p'anadairã, Tachi Ak'ōre k'irau bi āchi ome. Oodak'aa irua oopi k'inia bik'a. Māgeerāpa ne–inaa pia apida p'oyaa oodak'aa.

Sāga ijāapataarã p'anapataadaipia bi

2 ¹Pi jōdee, jarateepia bi jīp'a uchiamerã Jesucristo ũraa Pia jara bik'a. ²Ūrãaji ijāapataarã chonaarāmaa: ne–inaa oodai naaweda pia k'isiadaipia bi p'ek'au k'achiade baainaadamerã; k'īra jīp'a p'anadaipia bi apemaarã k'īrapite, pia k'isiadamerã āchide; ne–inaa pariatua oodaik'araa bi; wāara Cristode ijāadaipia bi; awaraarã wāara k'inia iru p'anadaipia bi Tachi Ak'ōrepa k'inia iru bik'a; chupiria jōni jida, Cristode ijāadaipia bi.

³Māga pik'a chōtrāarāmaa ūrãaji: Tachi Ak'ōre ome ewari chaa chok'ek'ee p'anadaipia bi; chīara āpīte ik'achia pedeedaik'araa bi; it'uapa piudaik'araa bi. Āchi māgá pia p'anadaipia bi apemaarã wēraarã ne–inaa pia oo k'awaa wādamerã. ⁴Māgá ijāapataarã chōtrāarāpa awēraarāmaa jarateedai āchi k'ima māk'aapa āchi warrarã k'inia iru p'anapataadamerã. ⁵Ma awēraarāpa ne–inaa pariatua oodaik'araa bi; āchi imik'īra k'āyaara awaraa imik'īra ome t'īudaik'araa bi; k'achia oodait'ee k'isiadaik'araa bi; t'āri pia mimiadaipia bi āchi te pidaarã ak'idait'ee; āchi imik'īra jua ek'ari chok'ek'ee p'anadaipia bi. Māgá p'anaruta pirã, ijāadak'aa beerāpa k'achia pedeeda–e pait'ee Tachi Ak'ōre ũraade āra k'aurepa.

⁶Auk'a ūrãaji k'ūtrāarã chok'ek'ee p'anadamerã māk'aapa ne–inaa pariatua oonaadamerã. ⁷Tito, pi ichiaba nejōmaade ichita ne–inaa pia oopia bi. Māgá āramaa ak'ipiit'ee sāga p'anapataadaipia bi. Āramaa Tachi Ak'ōre ũraa jarateek'āri, k'īra jīp'a jarateepia bi āra pipiara p'anapataadamerã māk'aapa Jesucristo k'inia iru p'anadamerã. Jarateek'araa bi pi waibiara pait'ee āra k'īrapite. ⁸Pia jarateeru ichita wāara bai pia bi. Māgá jarateeru pirã, apidaapa jarada–e pai pia pariatua jarateepari. Ma k'āyaara, pia jaratee bi ūridaamaa beerã k'īra nejasia p'anadai k'awaadak'āri pia ichita oopari pia ũraa bik'a. Ne–inaa k'achia maarepida unuda–e pai tachi āpīte jaradait'ee.

⁹Ūrãaji esclavoorã ijāa p'anīrāmaa: āchi chipariirã jua ek'ari chok'ek'ee p'aneedaipia bi; ne–inaa jōmaata t'āri pia oodaipia bi chipariirāpa oopi p'anīk'a; pedee k'achia p'anaudaik'araa bi mimiade chok'a pēidak'āri. ¹⁰Chipariirã net'aa maarepida chiadaik'araa bi. Ma

k'āyaara ak'ipidaipia bi ichita oodait'ee chipariirāpa k'inia p'anik'a, seewa jarada—ee. Māgá ewari chaa chok'ek'ee p'anaruta pirā, chipariirā awaraarā ome Tachi Ak'ōre Ūraa pi—ia k'īsiadai māik'aapa iru ode t'īu k'iniadai tachi ome, tok'arradee atuapiamaapa.

Sāap'eda k'īra jīp'a p'anadaipia bi

¹¹Tachi Ak'ōrepa ak'ipiji eperāarā jōmaweda k'inia iru bi māik'aapa k'inia bi o k'achiade atuanaadamerā. ¹²Tachia iru ūraade jara bik'a oodak'āri, oo amaadait'ee ijāadak'aa beerāpa ne—inaa k'achia k'īra t'ādo oopata. Māgá jīp'a ijāadak'āri, pia k'īsia k'awaa wāpata māik'aapa k'īra jīp'a oopata tachia oodaipia bik'a Tachi Ak'ōre k'īrapite. Tachi māga p'anapata pirā na p'ek'au eujāde p'ani misa, pia p'anapataadait'ee iru k'īrapite, ichiaba awaraarā k'īrapite. ¹³Māga p'anapataadaipia bi Tachi Ak'ōre Waibia waya cheru misa. Tachi K'aripapari Jesucristo unu k'iniapa ewari chaa iru nipata. Iru k'īra wāree unudak'āri, t'āri o—īa ak'itrua para nībeet'ee. ¹⁴Ichi ita—aria peepiji tachi pari. Māgá tachi k'aripa ataji p'ek'au k'achia jua ek'ariipa. Māgá piuk'āri, tachia k'achia oopatap'edaa jōmaweda wēpapiji ichideerā p'aneedamerā. Maperā t'āriipa ichi—it'ee ne—inaa pia k'īra t'ādo o k'inia p'ani.

¹⁵Māpai Tito, māgee ūraa mia jarada pia jaratēji Creta isladepema ijāapataarāmaa. T'āri pia ūrāaji, jōmaweda pia jara bik'a oodamerā. Ūri k'iniada—ee p'ani pirā, k'awap'iji āchia ne—inaa k'achia oo p'ani. Tachi Ak'ōrepa pi jirit'eraji āra ak'ipariimerā. Maperā māgá pedeeipia bi. Pi yiaraa iru p'anadaik'araa bi.

Sāga Cristode ijāapataarā ijāadak'araā awara p'anapataadaipia bi

3 ¹K'īrāpap'iji jāpema ijāapataarāmaa āra ichiaba p'anapata Creta isladepema poro waibiarā jua ek'ari. Maperā oodaipia bi māgí poroorāpa oopi p'anik'a. Ichita oo k'inia p'anadaipia bi ne—inaa pia awaraarā k'aripadait'ee. ²Jarāji chīara āpīte k'achia pedeeenaadamerā māik'aapa aupedeenaadamerā awaraarā ome. Ma k'āyaara t'āri pia p'anadaipia bi māik'aapa pedee pia pedeedaipia bi jōmaarā ome. jMamīda, audua p'anadaik'araa bi!

³Naaweda tachia Cristo k'awada—e p'anadak'āri, k'achia p'anapachida. Oodaamaa p'anapachida Tachi Ak'ōrepa jara pēidak'a. Atua p'anajida, seewa jara p'anīpa tachi itu k'ūra p'anadap'edaa perā. Esclavoorāk'a p'anapachida, tachia oo k'iniata ne—inaa k'achia k'īra t'ādo oo nipapatap'edaa perā. T'āri k'achia—idaa p'anapachida. Awaraarā unuamaa iru p'anapachida, ne—inaa iru p'anadap'edaa k'aurepa. Chik'īra unuamaa p'anapachida. ⁴Māgá p'anapachida mīda, Tachi Ak'ōre, Tachi K'aripaparipa ichi warra tachimaa pēiji, tachi chup'iria k'awaada perā. Peepiji tachi p'ek'au k'achia wēe p'aneedamerā. Māgá k'awaapiji

ichia tachi k'inia iru bi. ⁵ Ichiata tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji atuanaadamerã. Mãga oo–e paji tachia ne–inaa t'ãri pia oopata perã. jMãga–e! Tachi k'aripaji tachi chupiria k'awaada perã. Tachia p'ek'au k'achia oopatap'edaa wëpapiji mãik'aapa ichi Jaure ba chepiji tachi k'ap'iade. Tachi piu pik'a p'anajida mïda p'ek'au k'achia k'aurepa, irua waya chok'ai p'anapiji ichi Jaurepa. Mãga oop'eda, tachi p'aneepachida warra chai ewaa t'odak'a mãik'aapa paniade k'uipidak'a. ⁶ Tachi Ak'õrepa ichi Jaure ba chepik'ãri tachimaa, pania waibia pik'a weeji tachi k'ap'ia ïri.^a Mãga ooji Jesucristopa tachi o k'achiadeepa k'aripa atak'ãri. ⁷ ïrã Tachi Ak'õrepa jarai: “Mi Warra piuda k'aurepa parã p'ek'au k'achia wëe p'ani mi k'ïrapite.” Tachi Ak'õrepa mãga ooji t'ãri pia bapari perã. Tachia ne–inaa pia p'oyaa oodak'aa irua tachi chupiria k'awaamerã. Ma awara eperã piuda net'aa ome beeruk'a, mãga pik'a tachi, Tachi Ak'õre warrarã p'aneeruta Cristo k'aurepa. Mapa k'awapata piudak'ãri, wãara it'aa wãdait'ee.

Titomaa ùraada

⁸ Mia et'ewa p'ãda wãarapi. Maperã mãgí ùraa ip'ii jarateepia bi ijãapataarãmaa, mãga ùridak'ãri, ne–inaa pia k'ïra t'ãdoo oo p'anadamerã. Mãga oodak'ãri, eperãarã jòmaweda k'aripadait'ee, Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a. ⁹ Mamïda Tito, pariatua aupedeeyaa baik'araa bi audua beerã ome ãchi chonaarãwedapema ëreerã k'ap'ia. Ichiaba t'ïuk'araa bi nepira jiri p'aniïrã ome, ãchi aupedeeyaa p'anadak'ãri Moisepa p'ãda jara k'inia bi k'ap'ia. K'ïrak'aupai t'ïu mãgee ijaraapataarã ome. Mãgee ne–inaa ooruta pirã, maarepida k'aripada–e. ¹⁰ Eperãpa ijãapataarãmaa k'ïraupik'ãri, tachi ijãapataarã awara–awaraadaipata. Mãgee eperã parã t'ãide paraa pirã, k'ïra jïp'a ùrãaji mãgí k'achia oo amaamerã. Ùri k'inia–e bi pirã, waya ùrãaji. Mãga ùraap'eda, at'ãri ùriamaa bi pirã, ijãapataarã t'ãide waa t'ïupináati. ¹¹ Mãgee eperãarã ne–inaa k'achia oomaa p'ani, ijãa amaadaruta perã Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëida. Jõmaarãpa k'awapata ãchi k'achia uchiadait'ee Ak'õre k'ïrapite, ùridaamaa p'anapata perã.

Pablo na k'art'ade t'ëepai p'ãda

¹² Tito, mia Artemas maa–e pirã Tíquico pïmaa pëiit'ee. Jãma panak'ãri, p'oyaa bi pirã, isapai wãji Nicópolis p'uurudee mi k'ïrachuude. Mi jãma banait'ee p'usa t'ojara bi misa. ¹³ Abogado t'ïjarapata Zenas, Apolo ome jãmãik'aapa uchiadak'ãri, k'aripaji nejõmaade pia wãdamerã ãchi ode. ¹⁴ Mãgá tachi ïpemaarã jãma p'aniïrãpa ip'ii pia oodaipia bi awaraarã k'aripadait'ee mãik'aapa chupiria chedeerã k'aripadait'ee

^a 3.6 Jl 2.28-32; Hch 2.17-18, 33; 10.45.

chik'o, p'aru iru p'anadamerã. Māga oodaipia bi pariatua p'anapataadai k'āyaara, apida k'aripada–ee.

Pabloa awaraarã ome salude pëida

¹⁵Jōmaweda ijāapataarã nama mi ome p'aniirãpa pima salude pëiruta. Taipa ichiaba salude tee pëiruta tai k'õp'āyoorã Cristo k'aurepa k'iniarãmaa. Mia it'aa iidi bi Ak'õremaa irua parã jōma pia ak'i bapariimerã.

Māgapai paji.